

Oponentský posudek disertační práce Mgr. Andrana Abramjana

Tělní povrchy plazů jako projekční plátna evoluce

Karlova Univerzita v Praze, Přírodovědecká fakulta, Studijní program: Zoologie

Školitel: prof. RNDr. Daniel Frynta, Ph.D., PFF UK Praha

Předložená disertační práce vychází ze dvou v kvalitních vědeckých časopisech publikovaných prací, ze dvou prací postoupených do tisku a z připravovaného rukopisu. Jde o týmová díla, v případě rukopisu o dílo dvojice autorů. Andran Abramjan je ve všech případech prvním autorem, což jasně dokládá zásadní podíl doktoranda na příslušných studiích. Zabývá se zbarvením plazů a jeho funkcí. Na tělesné povrchy nazírá, jak napovídá název samotné disertace, s metaforickou nadsázkou jako na filmové plátno, na které se promítají nejrozmanitější související události a faktory, které společně za výsledný obraz odpovídají. Samotné ústřední téma disertace je mimořádně zajímavé, hodné badatelského zájmu a zadání disertační práce s tímto tématem považuji za velmi žádoucí počin.

Na předložené disertační práci oceňuji myšlenkovou originalitu, využití moderních, dříve nedostupných metod, které mají obrovský potenciál prohloubit a rozšířit naše stávající znalosti a odhalit nové souvislosti, kritický přístup autora a zdařilý výběr zajímavých modelových druhů, včetně partenogenetických ještěrek, které jsou obzvláště vhodným modelem pro pochopení pozoruhodných evolučních, ekologických a etologických souvislostí.

Disertace a její přílohy mají patřičnou odbornou úroveň, jak nakonec dokládá samo umístění dvou publikovaných prací v prestižním odborném tisku. Po stránce věcné ani stylistické nemám žádné podstatné výhrady. Za mimořádně cenné a stávající znalosti pozoruhodně obohacující považuji výsledky dosažené při studiu ještěrek rodu *Darevskia* a oceňuji i jejich interpretaci. Neméně pozoruhodné jsou ovšem i výsledky analýz tělních povrchů pomocí metodik, které nám pomáhají pochopit, jak je příslušné zbarvení, respektive signalizace, vnímáno v různých barevných systémech, jinými slovy - v souladu s autorovou zastřešující metaforou - jak je vidí různí diváci, mezi nimiž jsou příslušníci vlastních druhů, ale i vizuálním vybavením zásadně odlišní predátoři, a jak podstatné je v příslušných hodnoceních brát v potaz případné vizuální vnímání UV spektra.

V předloženém rukopisu je zmiňována a diskutována barevná variabilita forem ještěrek rodu *Darevskia*. U tohoto rodu je známo, že při syntopickém výskytu se mohou samci bisexuálních druhů pářit se samicemi unisexuálních druhů. Rád bych, aby se doktorand v rámci obhajoby své disertační práce zamyslel, jaká v tomto případě může být role zbarvení. Jaké má takové páření následky v evolučním a ekologickém kontextu? V čem je obdobná a v čem odlišná asexuální reprodukce forem v rodu *Darevskia* a v rodu *Aspidoscelis*?

Závěrem mohu konstatovat, že Andran Abramjan předložil přínosnou disertaci. Přispěl k pochopení problematiky zbarvení plazů. Prokázal schopnost vlastní vědecké práce, je schopen na patřičné úrovni shromažďovat, vyhodnotit a interpretovat odborná data a připravit kvalitní vědecká sdělení.

Z uvedeného je zřejmé, že disertační práci Andrana Abramjana považují za velmi kvalitní a splňující příslušné požadavky. Jednoznačně doporučují její přijetí k obhajobě.

V Praze 24. 9. 2019

RNDr. Ivan Reháček, CSc.